

ZULFIYA SHE'RIYATI

Isaqova Shirina Sodiqjon qizi

Toshkent tibbiyot akademiyasi 4- bosqich talabasi

Annotatsiya: Ushbu maqolada o'zbek she'riyatining yirik namoyandalaridan biri, O'zbekiston xalq shoiri Zulfiya ijodining asosiy mavzulari, badiiy xususiyatlari va uning adabiyotimizdagi o'rni keng yoritiladi. Shoiraning asarlarida vatanparvarlik, insoniylik, sevgi va sadoqat, ayol qadr-qimmatini kabi mavzular o'ziga xos badiiy ohang bilan tasvirlangan. Uning she'riyati ichki lirizm, ta'sirchanlik va samimiylik bilan ajralib turadi. Ushbu maqolada Zulfiya she'riyatining tahlili, uning o'ziga xos poetik uslubi va ijodining adabiyotshunoslar tomonidan baholanishi haqida ma'lumot beriladi.

Kalit so'zlar: Zulfiya, she'riyat, o'zbek adabiyoti, vatanparvarlik, sevgi, insoniylik, ayol obrazi, lirizm, badiiy uslub.

Kirish

Zulfiya – XX asr o'zbek adabiyotining eng yorqin shoirlaridan biri bo'lib, uning ijodi o'zbek she'riyatida chuqur iz qoldirgan. Shoira o'z asarlarida inson qalbidagi eng nozik tuyg'ularni aks ettirishga intilgan va o'zining samimiy, ta'sirchan she'rlari orqali xalq qalbidan chuqur joy olgan. Adabiyot tarixida ayol shoirlar kam bo'lmagan bo'lsa-da, Zulfiya o'ziga xos she'riyat dunyosini yaratgan. Uning she'rlarida inson ruhiyatining turli qirralari, milliy an'analar va vatanparvarlik, sevgi, ona tabiat go'zalligi singari mavzular keng yoritilgan. Shoiraning ijodi bugungi kunda ham dolzarb bo'lib, uning asarlari turli yoshdagi kitobxonlar tomonidan sevib o'qiladi.

Zulfiya ijodi bevosita hayotiy tajribalar va ichki kechinmalarga asoslangan bo'lib, uning she'riyati samimiyliги va badiiy mahorati bilan ajralib turadi. Shoiraning har bir misrasi yurakdan yozilgan, unda g'urur, mehr, iztirob va insoniy qadriyatlarga

bo'lgan hurmat mujassam. U o'z asarlarida ayollar qadr-qimmati, oilaga sadoqat, milliy qadriyatlarni yuksak darajada ulug'lagan.

Ushbu maqolada Zulfiya she'riyati mavzulari, badiiy vositalari, uslubi va uning adabiyotdagi o'rni keng ko'lamda tahlil etiladi. Uning ijodi nafaqat badiiy yuksaklik, balki ma'naviy tarbiya manbai sifatida ham katta ahamiyat kasb etishi muhokama qilinadi.

Asosiy qism

Zulfiya hayoti va ijodiy yo'li

Zulfiya she'riyatida turli mavzular qamrab olingan bo'lib, ularning har biri alohida ma'no va falsafaga ega. U quyidagi asosiy mavzularga e'tibor qaratgan:

✓ **Vatanparvarlik**

Zulfiya ijodida vatan mavzusi alohida o'rin tutadi. U o'z yurtini sevish, unga fidoyi bo'lish, uning ravnaqi yo'lida xizmat qilish kabi masalalarni yuksak badiiy mahorat bilan aks ettirgan. Uning "Vatanim" kabi she'rlari yurakdan chiqqan samimiy satrlar bo'lib, o'quvchini vatanparvarlik ruhida tarbiyalaydi.

✓ **Muhabbat va sadoqat**

Shoiraning sevgi mavzusidagi she'rlari juda nozik tuyg'ular bilan yo'g'rilgan. U muhabbatni faqatgina ikki inson o'rtasidagi his-tuyg'u sifatida emas, balki inson qalbining chuqur kechinmasi, hayotga bo'lgan mehr-muhabbat timsoli sifatida ham tasvirlagan. Uning muhabbat haqidagi she'rlari inson qalbidagi ezgulik va sadoqatni yuksak darajada ulug'laydi.

✓ **Ayol obrazi**

Zulfiya she'riyatida ayollar mavzusi alohida o'rin egallaydi. U ayolni go'zallik, fidoyilik, sabr, mehr va sadoqat timsoli sifatida tasvirlaydi. Shoiraning "Onajon" kabi she'rlari ayol zotiga bo'lgan yuksak hurmat va ehtiromni aks ettiradi.

✓ **Tabiat go‘zalligi**

Shoira tabiatni yurakdan sevgan va uning betakror go‘zalligini o‘z asarlarida tasvirlagan. Uning she‘rlarida quyosh, yomg‘ir, gullar, bahor manzaralari nozik tasvirlar bilan boyitilgan.

✓ **Hayot va insoniy qadriyatlar**

Zulfiya she‘riyatida insoniylik, mehr-muruvvat, sadoqat, do‘stlik, orzu-umid singari mavzular keng yoritilgan. U insonni yaxshilikka, ezgulikka da‘vat etuvchi misralarni bitgan.

Zulfiya o‘z ijodida badiiy tasvir vositalaridan keng foydalangan. Uning she‘rlari quyidagi xususiyatlarga ega:

- **Samimiy va tushunarli uslub** – Shoiraning she‘rlari sodda, lekin mazmun jihatidan chuqurdir.
- **Lirik ohang** – Uning she‘rlari o‘quvchining yuragiga yetib boradigan samimiy tuyg‘ular bilan sug‘orilgan.
- **Obrazlilik va tasviriy san‘atning kuchliligi** – Zulfiya she‘rlari tasviriy jihatdan boy bo‘lib, metafora va taqqoslashlarga boy.

Milliy ruh va xalqona iboralar – Uning she‘rlari xalq hayoti, milliy qadriyatlar va an‘analar bilan uyg‘unlashgan.

Xulosa

Zulfiya o‘z ijodi bilan o‘zbek adabiyotida o‘chmas iz qoldirdi. U o‘z she‘rlari orqali insoniylik, mehr-oqibat, vatanparvarlik, sevgi va sadoqat kabi qadriyatlarni ulug‘ladi. Shoiraning she‘rlari bugungi kunda ham yosh avlodni ezgulikka, ona yurtga sadoqatli bo‘lishga undaydi. Uning adabiy merosi o‘zbek she‘riyatining bebaho boyligi bo‘lib, u hali uzoq yillar davomida o‘rganiladi va sevib o‘qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Zulfiya. "Quyoshli diyor". Toshkent: G'afur G'ulom nomidagi nashriyot, 1976.
2. O'zbek adabiyoti tarixi. 3-jild. Toshkent: Fan, 2005.
3. Rahmonov A. "O'zbek adabiyotining yorqin yulduzi". Toshkent: Yangi asr avlodi, 2010.
4. Karimov N. "Zulfiya ijodi va uning adabiyotdagi o'rni". Toshkent: Akadernashr, 2018.